

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ДОГЛЯДУ ЗА ХВОРИМИ ТА ІНВАЛІДАМИ»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
227 – «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»
ОПП – «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

КРЕМЕНЧУК 2020

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи догляду за хворими та інвалідами» для студентів денної форми навчання зі спеціальності 227 – «Фізична терапія, ерготерапія» ОПП – «Фізична терапія, ерготерапія» освітнього ступеня «Бакалавр»

Укладач к. б. н., доц. О. І. Антонова

Відповідальний за випуск доцент кафедри ЗЛФК Лошицька Т. І.

Підп. до др. _____. Формат 60×84 1/16. Папір тип. Друк ризографія.

Ум. друк. арк. _____. Наклад _____ прим. Зам. № _____. Безкоштовно.

Редакційно-видавничий відділ
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського
вул. Першотравнева, 20, м. Кременчук, 39600

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Теми, погодинний розклад лекцій і самостійної роботи з навчальної дисципліни.....	5
2 Перелік тем і питань для самостійного опрацювання.....	6
Тема 1 Догляд за хворими та інвалідами – найважливіший лікувальний фактор. Надання першої (долікарської) допомоги.....	6
Тема 2 Особиста гігієна хворих	6
Тема 3 Спостереження за хворими. Терморегуляція, вимірювання температури тіла.....	7
Тема 4 Парентеральне введення лікарських речовин	7
Тема 5 Спостереження і догляд за хворими із захворюваннями органів дихання.....	8
Тема 6 Спостереження і догляд за хворими із захворюваннями серцево-судинної системи.....	8
Тема 7 Спостереження і догляд за хворими з порушеннями системи травлення.....	9
Тема 8 Спостереження і догляд за хворими з порушеннями системи сечовиділення	10
Тема 9 Термінальний стан. Принципи і методи реанімації.....	10
3 Питання до модульного контролю	11
Список літератури	14

ВСТУП

Методичні вказівки можуть бути використані студентами денної форми навчання зі спеціальності 227 – «Фізична терапія, ерготерапія» ОПП «Фізична терапія, ерготерапія» для самостійної підготовки до занять під час вивчення навчального курсу «Основи догляду за хворими та інвалідами».

Метою викладання навчальної дисципліни є навчання спеціаліста з фізичної терапії, ерготерапії знанням та практичним навичкам допомоги хворим та інвалідам з різноманітними захворюваннями; надати основні дані під час спостереження за травною, дихальною, серцево-судинною, сечовивідною системами організму.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- поняття про внутрішньо-лікарняну інфекцію, інфекційну безпеку, інфекційний контроль;
- види і методи дезінфекції і стерилізації, їх характеристику;
- особливості спостереження і догляду за пацієнтами в гарячці, з порушеннями функції органів дихання, кровообігу, травлення, сечової системи;
- основи медичної етики і деонтології;

вміти:

- проводити санітарну обробку пацієнта;
- готувати дезінфікуючі розчини, користуватись ними;
- стерилізувати медичні інструменти;
- годувати тяжкохворих пацієнтів;
- вимірювати температуру тіла, визначити пульс, артеріальний тиск, добовий діурез і водний баланс;
- проводити штучну вентиляцію легень, непрямий масаж серця;
- застосовувати лікарські засоби зовнішнім, ентеральним і парентеральним способами.

**1 ТЕМИ, ПОГОДИННИЙ РОЗКЛАД ЛЕКЦІЙ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

№ пор.	Тема	Денна форма навчання	
		Кількість годин (лекцій)	Кількість годин (СРС)
1	Догляд за хворими та інвалідами – найважливіший лікувальний фактор. Надання першої (долікарської) допомоги	2	12
2	Особиста гігієна хворих	2	12
3	Спостереження за хворими. Терморегуляція, вимірювання температури тіла. Діагностичне значення вимірювання температури тіла та інших показників	2	12
4	Парентеральне введення лікарських речовин.	2	12
5	Спостереження і догляд за хворими із захворюванням органів дихання	2	12
6	Спостереження і догляд за хворими із захворюванням серцево-судинної системи	2	12
7	Спостереження і догляд за хворими з порушенням системи травлення	4	12
8	Спостереження і догляд за хворими з порушенням системи сечовиділення	2	12
9	Термінальний стан. Принципи і методи реанімації	2	24
	Усього годин за семестр	20	120

2 ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ Д НА САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема № 1 Догляд за хворими та інвалідами – найважливіший лікувальний фактор. Надання першої (долікарської) допомоги

1. Догляд за хворими та інвалідами як комплекс заходів, що спрямовані на полегшення стану хворого і забезпечення успіху лікування.
2. Деонтологічні підходи до догляду за хворими.
3. Особливості транспортування хворих з різними захворюваннями внутрішніх органів.
4. Діагностичні маніпуляції.

Питання для самоперевірки

1. Догляд за хворими та інвалідами – найважливіший лікувальний фактор.
2. Комплекс заходів, що спрямовані на полегшення стану хворого і забезпечення успіху лікування.
3. Деонтологічні підходи до догляду за хворими.
4. Транспортування хворих. Транспортабельні і нетранспортабельні хворі.
5. Правила перенесення хворих на ношах.
6. Правила перекладання хворого з кушетки на ноші або каталку.
7. Правила перекладання хворого з нош (каталки) у ліжку.
8. Особливості транспортування хворих з різними захворюваннями внутрішніх органів.

Література: [1; 2].

Тема № 2 Особиста гігієна хворих

1. Положення хворого в ліжку: активне, пасивне, вимушене положення.
2. Процедури догляду за шкірою, ротовою порожниною, очима, вухами, волоссям тяжкохворих.
3. Процедури особистої гігієни хворих, різні зміни положення хворого.

Питання для самоперевірки

1. Особиста гігієна хворих.
2. Зміна постільної та натільної білизни тяжкохворим.
3. Догляд за шкірою в тяжкохворих. Основні функції шкіри. Значення утримання шкіри в гігієнічному стані, особливо під час захворювань.
4. Причини виникнення пролежнів. Ознаки пролежнів. Профілактика пролежнів.
5. Догляд за очима. Показання до обробки очей.
6. Догляд за вухами. Значення туалету зовнішніх слухових проходів.
7. Догляд за волоссям. Санітарна обробка хворих із педикульозом.

Література: [4; 11].

Тема № 3 Спостереження за хворими. Терморегуляція, вимірювання температури тіла

1. Діагностичне значення вимірювання температури тіла та інших показників.
2. Терморегуляція, вимірювання температури тіла.
3. Лихоманка та її види, догляд за хворими з гарячкою.

Питання для самоперевірки

1. Технологія термометрії.
2. Діагностичне значення вимірювання температури тіла.
3. Ступені підвищення температури тіла.
4. Особливості догляду за хворими в пізні періоди лихоманки.
5. Охарактеризувати процеси теплоутворення та тепловіддачі.

Література: [10].

Тема № 4 Парентеральне введення лікарських речовин

1. Парентеральне введення лікарських речовин, ускладнення при ін'єкціях, надання допомоги.
2. Технології набирання ліків з ампул і флаконів, підготовка ампул і набирання ліків у шприц, підготовка флаконів і набирання ліків у шприц.

3. Внутрішньошкірні та внутрішньовенні ін'єкції, внутрішньом'язове введення ліків.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризувати ускладнення під час виконання венепункції та вливань.
2. Парентеральне введення лікарських речовин.
3. Методика внутрішньом'язової ін'єкції.
4. Надання допомоги у разі анафілактичного шоку.

Література: [2; 8].

Тема № 5 Спостереження і догляд за хворими із захворюваннями органів дихання

1. Догляд за хворими у разі задишки, задухи, кашлю та з болями у грудній клітці.
2. Порушення ритму дихальних рухів: дихання Грокка, дихання Біотта, дихання Чейна-Стокса.
3. Перша допомога у разі легеневої кровотечі або сильного кровохаркання.

Питання для самоперевірки

1. Аспекти дослідження функції зовнішнього дихання.
2. Умови нормального механізму вдиху та видиху.
3. Надати характеристику порушень ритму дихальних рухів.
4. Перша допомога легеневій кровотечі або сильному кровохарканні.
4. Догляд за хворими з болями у грудній клітці.

Література: [5; 6].

Тема № 6 Спостереження і догляд за хворими із захворюваннями серцево-судинної системи

1. Спостереження і догляд за хворими із захворюванням серцево-судинної системи.
2. Надання першої допомоги у разі гострої серцевої недостатності.
3. Характеристика симптомів серцево-судинних захворювань.

4. Вимірювання артеріального тиску, надання першої допомоги у разі гіпертонічного кризу.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризувати варіанти передінвазивної, донозологічної діагностики серцево-судинних захворювань.
2. Характеристика методик пульсової діагностики.
3. Методики вимірювання артеріального тиску.
4. Характеристика серцево-судинних захворювань.
5. Особливості догляду за хворими із серцево-судинними патологіями.
6. Перша допомога у разі гіпертонічного кризу, зомлінні та гострій серцево-судинній недостатності.

Література: [7; 9].

Тема № 7 Спостереження і догляд за хворими з порушенням системи травлення

1. Особливості спостереження і догляд за хворими з порушенням системи травлення.
2. Причини гострої шлунково-кишкової кровотечі.
3. Невідкладна допомога у разі гострої шлунково-кишкової кровотечі.

Питання для самоперевірки

1. Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення. Секреторна, моторна, всмоктувальна, екскреторна функція травного тракту.
2. Основні ознаки захворювань травного каналу.
3. Гостра шлунково-кишкова кровотеча. Причини гострої шлунково-кишкової кровотечі.
4. Особливості догляду за хворими із захворюванням кишківника.
5. Гострий живіт. Невідкладна допомога.
6. Процедура промивання шлунка.

Література: [3; 4].

Тема № 8 Спостереження і догляд за хворими з порушеннями системи сечовиділення

1. Спостереження і догляд за хворими з порушенням системи сечовиділення.
2. Анатомо-фізіологічні особливості системи сечовиділення.
3. Основні симптоми захворювань сечової системи.

Питання для самоперевірки

1. Спостереження і догляд за хворими з порушенням системи сечовиділення.
2. Анатомо-фізіологічні особливості системи сечовиділення. Два етапи в процесі утворення сечі.
3. Основні симптоми захворювань сечової системи.
4. Збирання сечі для лабораторних досліджень. Загальний аналіз сечі і оцінка отриманих даних.
5. Невідкладна допомога у разі ниркової коліки.
6. Заходи профілактики інфекції сечових шляхів тяжкохворих.

Література: [7; 10].

Тема № 9 Термінальний стан. Принципи і методи реанімації

1. Поняття термінальний стан, принципи і методи реанімації, догляд за важкохворими та вмираючими.
2. Непрямий (закритий) масаж серця, техніка проведення непрямого масажу серця.
3. Штучна вентиляція легень «рот до рота» та «рот до носа».

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризувати основні реанімаційні заходи.
2. Непрямий (закритий) масаж серця. Техніка проведення непрямого масажу серця.
3. Принципи і методи реанімації. Догляд за важкохворими та вмираючими.
4. Біологічна смерть. Правила поводження з трупом.

Література: [11].

3 ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Первинна профілактика це попередження:

- а) отруєнь;
- б) захворювань;
- в) травм;
- г) інфекцій.

2. Повторна профілактика це попередження:

- а) захворювань;
- б) загострення;
- в) ускладнення;
- г) рецидивів.

3. Третинна профілактика це попередження:

- а) інвалідності;
- б) смертності;
- в) хронічних захворювань.

4. Дезінфекція це:

- а) стерилізація інструменту;
- б) пастеризація їжі.

5. Основні способи дезінфекції:

- а) хімічний;
- б) фізичний;
- в) механічний;
- г) ультрафіолетове опромінення.

6. Основні способи стерилізації:

- а) автоклавування;
- б) обпалювання;
- в) варення;
- г) обробка спиртами;

д) обробка газом.

7. Режим лікувально-профілактичних закладів складено з:

- а) правил внутрішнього розпорядку;
- б) санітарно-гігієнічних норм;
- в) особистої гігієни персоналу та хворих;
- г) персонального режиму хворих.

10. У разі колапсу необхідно:

- а) підняти ноги вище рівня тулуба;
- б) зробити натиснення на точки реанімації;
- в) введення ліків, що підвищують кров'яний тиск;
- г) викликати швидку допомогу.

11. У разі травматичного шоку необхідно:

- а) покласти голову нижче рівня тулуба;
- б) зігріти хворого;
- в) введення знеболюючих;
- г) введення протишокових ліків;
- д) викликати швидку допомогу.

12. Артеріальну кровотечу можливо зупинити за допомогою:

- а) пальцевого натиснення вище місця кровотечі;
- б) накладання джгута на типові місця вище ураження;
- в) способом сильного згинання кінцівки;
- г) накладання джгута нижче місця кровотечі.

13. Профілактична дезінфекція це попереднє:

- а) знезараження у період епідемії;
- б) знезараження середовища у здорових;
- в) знезараження.

14. Поточна дезінфекція це знезараження:

- а) середовища у хворих;
- б) протягом інфекції;

в) предметів догляду за хворими;

г) приміщень.

15. Заключна дезінфекція застосовується протягом хвороби:

а) у попередний період;

б) після інфекційного захворювання;

в) після будь-якого захворювання.

16. Зміна постільної білизни здійснюється у хворих:

а) хворий змінює білизну сам;

б) поперечним способом проводиться медичною сестрою та санітаркою;

в) поздовжнім способом;

г) після виписки хворого.

17. Вимоги до закапування крапель в очі:

а) стерильні краплі;

б) теплі;

в) очні;

г) відтягнувши повіки, закапування крапель у куток очей, ближчий до вух;

д) у куток очей, ближчий до носа.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посіб. / За заг. керівництвом І. Я. Губенко. Черкаси, 2007. 44 с.
2. Касевич Н. М. Основи медсестринства в модулях: навч. посіб. К.: Медицина, 2009. 150 с.
3. Касевич Н. М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник. К.: Медицина, 2008. 424 с.
4. Касевич Н. М. Практикум із сестринської справи: навч. посіб. К.: Здоров'я, 2005. 464 с.
5. Ковальова О. М. Догляд за хворими: підручник. К.: ВСВ «Медицина», 2010. 487 с.
6. Лісовий В. М., Основи медсестринства: підручник. К.: ВСВ «Медицина», 2010. 560 с.
7. Медсестринський догляд за пацієнтом: Стандарти медсестринських процедур, маніпуляцій та планів догляду і навчання: навч. посіб. / І. Я. Губенко, О. Т. Шевченко, Л. П. Бразалій, В. Г. Апшай. К.: Медицина, 2008. 304 с.
8. Савка Л. С. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посіб. К.: Медицина, 2009. 480 с.
9. Соколова Н. Новый справочник медицинской сестры. Ростов/Д: Феникс, 2001.
10. Левченко В. А., Внутрішні хвороби. Львів: Світ, 1994. 236 с.
11. Нетяженко В. З. Загальний та спеціальний догляд за хворими. К.: Здоров'я, 1993. 176 с.

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи догляду за хворими та інвалідами» для студентів денної форми навчання зі спеціальності 227 – «Фізична терапія, ерготерапія» ОПП – «Фізична терапія, ерготерапія» освітнього ступеня «Бакалавр»

Укладач к. б. н., доц. О. І. Антонова

Відповідальний за випуск доцент кафедри ЗЛФК Лошицька Т. І.

Підп. до др. _____. Формат 60×84 1/16. Папір тип. Друк ризографія.
Ум. друк. арк. _____. Наклад _____ прим. Зам. № _____. Безкоштовно.

Редакційно-видавничий відділ
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського
вул. Першотравнева, 20, м. Кременчук, 39600